

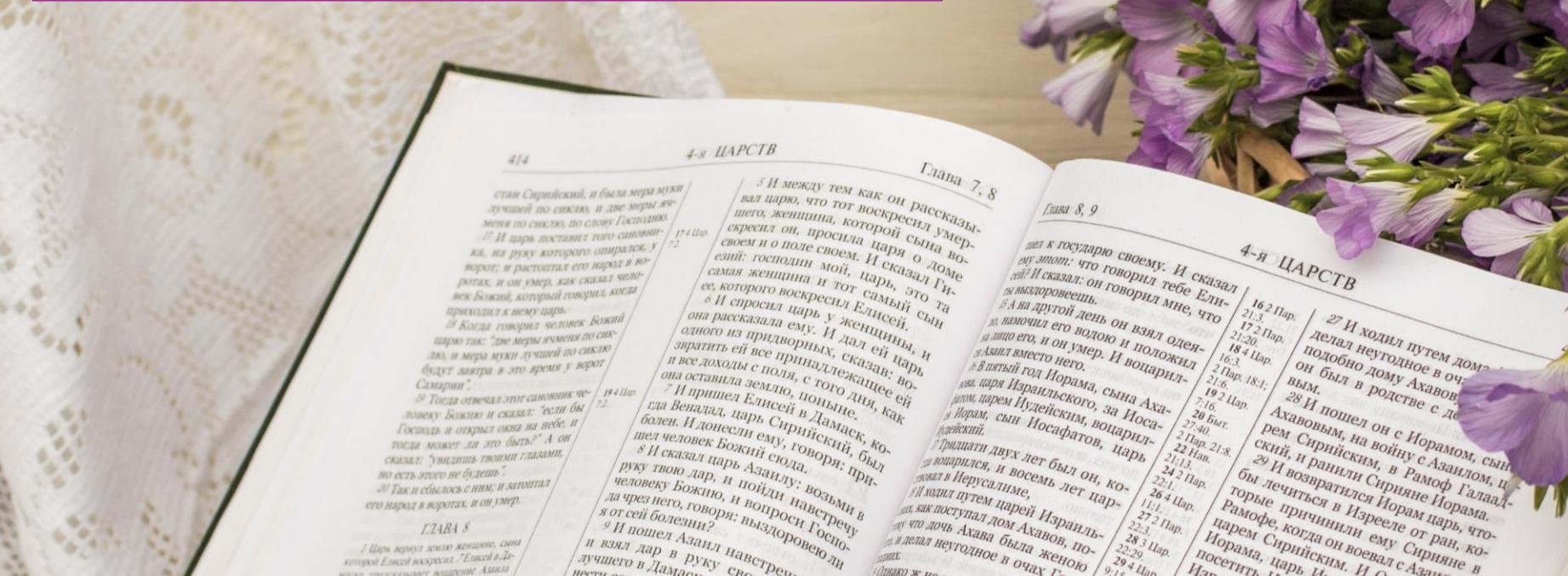
AIRA ARĨA EERĨ

Copyright Ted Larson 2004

**“Īni, nyeki n̄i ȳmaga
namo mahūa
magaitīka. No r̄īr̄i,
m̄ugambo wa Ngai
witū ūtūraga m̄indī na
m̄indī” (Isaia 40:8, NKJV)**

Thutha wa ikuū cia athondekereri(reformers) arĩa marĩ nguumo, ūthondoki nĩwambire kūgĩa na kūhinda. Kanitha iria cia ūthondeki ikīingīria heho, ikīregera ona ikīaga ūkindīria.

Mogarūru manene nĩ magĩaaga thĩ-inĩ ya gĩ ciaaca ona gibirocobia. Ūtheremu ūyū ūtarĩ na mûrûgamo ūgîtuma amwe, ta Agendi, moore mabûrûri mao kîumbe na gûcaria ūteithio thîniïi wa “bûrûri wa arĩa meyathîite,” North America.

Thîniïi wa Europe, nguucanio ūkîyuumîria orîmwe na mûhiano wa ūgarûri.

France (Baranja) ikîambarara ta thirikari ya mbere thîniïi wa Europe ya rîiu ūtaratambûra Ngai.

Nginyanagia hîndî ïyo, Ngai no amenyereire “aira Ake erî” nîatîa gwathire na mbere ihinda-inî rîrî rîa ūriitû rîa kî-historia?

Aira aya eerî nî a?

Nî ihinda rîigana atîa maheanire ūira waao?

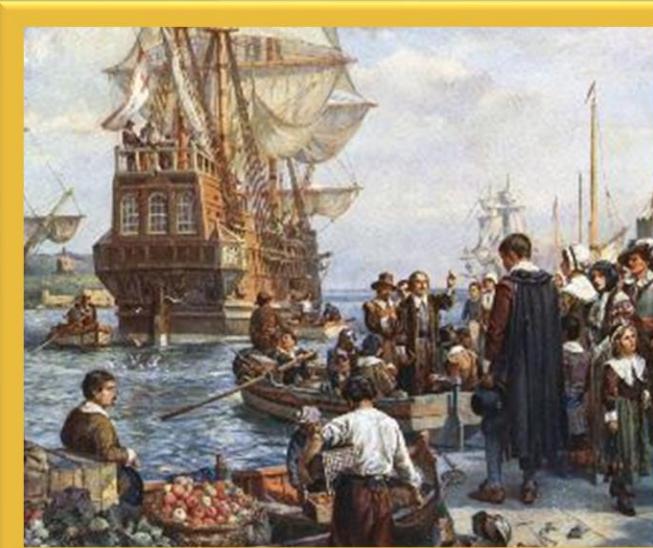
Makuuire atîa?

Mariûukirio atîa na kwambatio igûrû?

Gûgîcoka gûgîthiïi atîa?

AIRA AYA EERĨ NĨ AA?

“Aira acio eerĩ nĩ mĩtĩ ūrĩ ya mítamaiyũ na mĩtĩ ūrĩ ya kûhangîrwo mataawa, arĩa marüügamîite mbere ya Mwathani wa thi” (Kûguûrîrio 11:4)

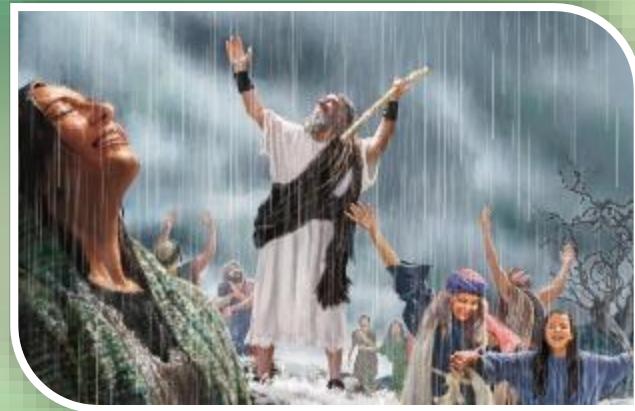
Mûgweto wa mîtî ūrî ya mítamaiyû na mîtî ūrî ya kûhangîrwo matawa (Kûg. 11:4) ûtûtwaraga o nginya kîoneki-inî kîa Zecharia 4. Thiinii wakîo, mîtî ya mítamaiyo yarutaga maguuta marîa mahûnagia matawa marîa mahangîrîtwo mûtîinî ūrîa wahûükîte maita mûgwanja (Zech. 4:1-3 , 12).

Mítî ïyo ya mítamaiyû nîyo “arîa eerî aitîrîrie maguta” nîguo, hamwe na mítî ya kûhangîrûo matawa, makarûgamiîra “kiugo kîa Mwathani” (Zech. 4:6, 14). Na nî, Kîrîkanîro Kîerû na Gîkûrû.

AIRA AYA EERÍ NÍ AA?

Tükihüthira Musa na Elija ta mīhano, Kūguūrīrio
11 yugaga ūū igūrū rīa aira aya eerī:

Mehumbīte nguo
cia makūniia (3)

Marūgamaga
mbere ya Ngai (4)

Arīa mageragia
kūmathūkia,
mwaki uumaga
thīinīi wao na
kūmaniina (5)

Mahingaga igūrū
rītikoirie mbuura
(6a)

Magarūraga
maaī magatuīka
thakame ona
kūgīe ing'ūki (6b)

Bibilia yagitīirwo
nginya mahinda-
inī ma mathīna

Ngai ndetīkīririe
kiugo gīake kīure

Ndūmīrīri ya
bibilia “icinaga”
thū ciayo
(Jer. 5:14)

Arīa maregaga
Bibilia
matioirīrio
mbura ya Roho
Mūtheru
(maguuta).

No arīa
merutaga Bibilia
mahonokirio na
ing'ūuki icio na
na nduma ya
kīrooho
Mahinda-inī ma
Gatagatī (Middle
Ages).

O ta Musa na Elija, Bibilia nī īkanyamario na njīra nene makīria; īrūwe na thirikari cia arīa aregi Ngai; nī
īgaakia ūgucīrīria ūrahīahīathia amīthikīrīria... Historia nī īkīraga ūira wa ūūma wa ūrathi ūyū.

NĨ IHINDA RĨIGANA ATĨA MARUTIRE ÚIRA WAO?

"Na rĩri, nĩngahe aira aakwa arĩa eerĩ ūhoti wa küratha matukũ ngiri ūmwe na magana meerĩ ma mīrongo ūtandatū (1,260) mehumbīite nguo cia makūnia.." (Rev. 11:3)

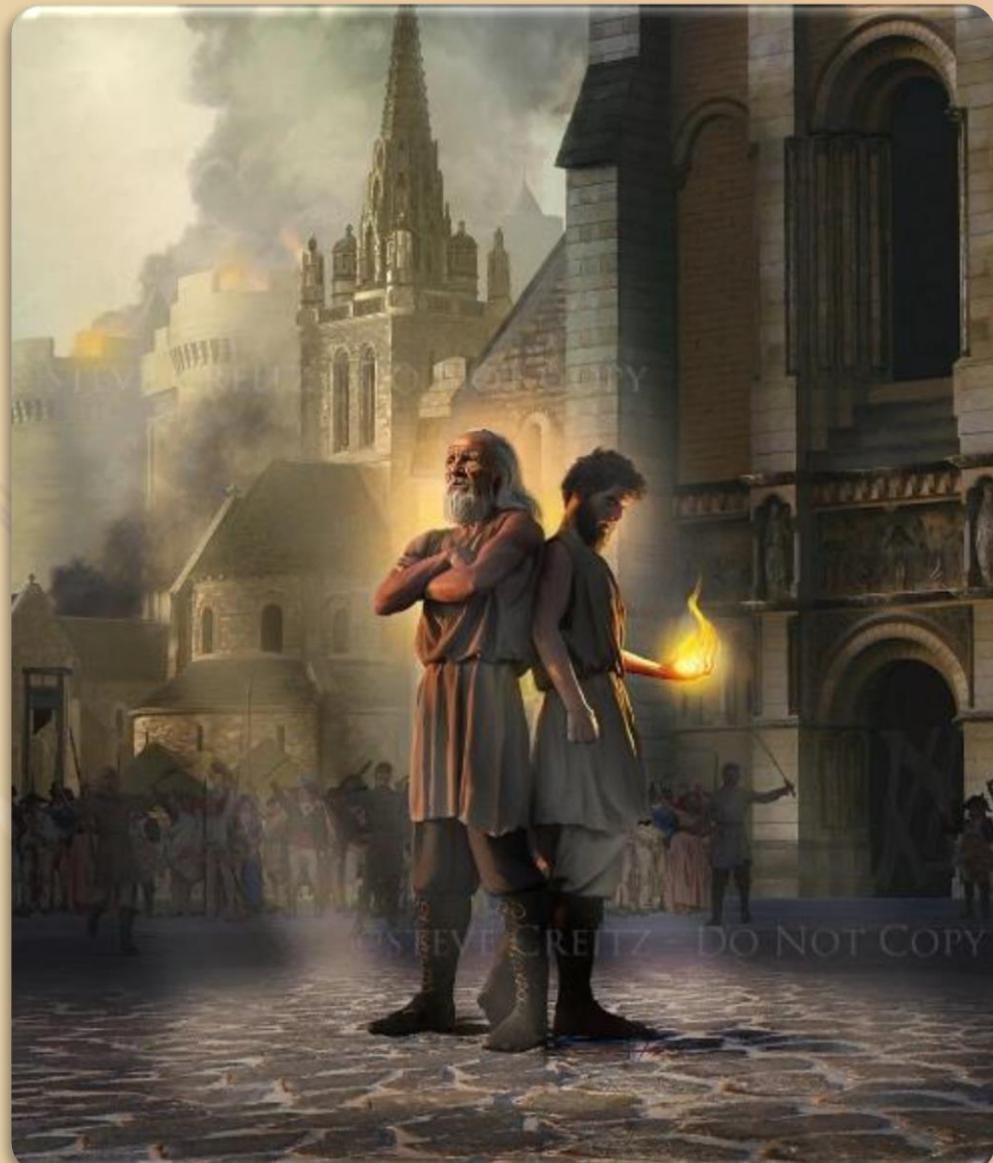
Kūguūrīrio gīcunjī gīa 11 yanjagia na kīoneki kīa Hekarū ya Ngaiya igūrū, na acio marathathaiya Ngai me mbere ya kīgongona kīa ūbumba (Kūg. 11:1).

Nja ya Hekarū ya Igūrū nī gūkū Thī, kūrīa "Andū a Ndūrīrī" – arīa matetīkītie – marangagīrīria "itūūra itheru" – andū a Ngai – handū ha mīeri 42 (v. 2).

Ihinda-inī rīu, Kiugo kīa Ngai gīgakorwo kīhumbīite nguo ya "makūnia" – mathina maritū – (v. 3) [mīeri 42 maita thikū 30 = nī thikū 1,260 (thīinī wa ūrathi, mīaka 1,260)].

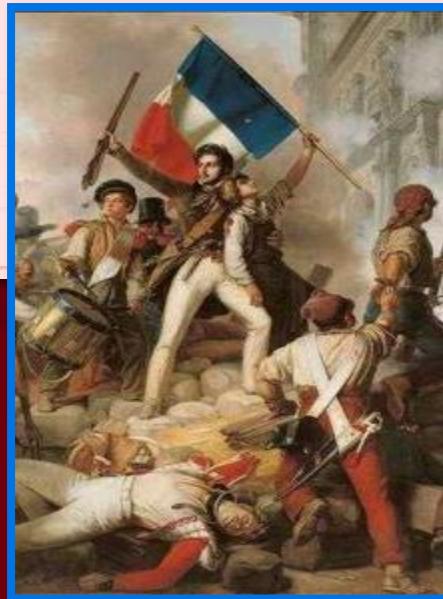
Kuuma mwaka wa 538, kanitha wa Roma ūkīanjīrīria kahora kahora kūrūgamia ūndūire igūrū rīa Kiugo kīa Ngai, nginyanagia handū ha kūgiria ūthomi wa Bibilia na gūtuīra gīkuū arīa marī nacio, na arīa, kūmīthoma, kana gūikara kūringana na wītīkio wayo (mīrūgamo).

Hakuhī mūico wa ihinda rīri, athondeki maheanire kīhurūko gīa kahinda kūrī mīnyamarario īno. (Math. 24:22).

MAKUIRE ATĪA?

“Na rīrī, marīkia kūheana ūira wao nyamū ūrīa yumaga irima rīrīa iriku rītarī mūthia nīkaarūa nao na ūmahootē, ūcooke ūmoorage” (Kūguūrīrio 11:7)

Irima rīrīa rīriku (abyss) rīgwetetwo thīniī wa Kūg. 11:7 rītaragīria kūrīa ndaimono citūraga (Kūg. 9:11; 20:1-3; Luka 8:30-31). Nyamū ūtaragīria hinya wa gīciaca kana ndini (ota ūrīa nyamū ingī thīniī wa mabuku ma Kūguūrīrio na Danieli).

Nī hinya ūrīkū warūgamire mūthia-inī wa mīaka ūrīa 1,260, ta kuuga, kīhindā-inī kīa mwaka wa 1798?

Ūgarūri wa Faranja (The French Revolution), wanjīrīirie mwaka-inī wa 1789, na waheanire kwambarara kwa kīrīa gīetagwo ta “thirikari ya haahū (government of terror)” (1793-1794), kīonanio kīega kīa ūrīa warī thutha wa thirikari ūyo : Saitani na araka aregani. Thirikari ūno ūtagwo na marītwa matatū (Kūg. 11:8):

Sodomu : Ūgarūri ūyū wambīrīirie ihinda-inī rīa mītugo ya ūra thoni.

Misiri : Thirikari ūkararagia Ngai (Thama. 5:2), ona gūkorwo matiamakagio nī gūthathaiya “ngai ya itūmi (goddess of reason)”

Haria Jīsū ambīrwo : igongona rīa Jīsū nī rīkaregwo

Ihinda-inī rīrī, ndini ūkīhingwo, na Bibilia ūkīhererio andū na igīcinwo.

“Hinya ūy waregete Ngai, ūrīa wathanaga thīniī wa Faranja ihinda-inī rīa ūgarūri, na Wathani wa Kūhahūra, nī wang’etheire Ngai na Kiugo Gīake Gītheru na mbaara ītaari yonwo tayo thīniī wa thī. Úthathaiya wa Ngai ūkīninwo nī Kīungano kīa Būrūri (National Assembly). Bibilia cigīcokanīrīrio na igīcinwo kīng’ang’ā-inī hamwe na mwīyambarario wa rūmena rwīna kūyūrūria. Watho wa Ngai ūkīrangīrīrio rungu rwa magūrū. Mathukuru ma Bibilia makīhingwo. Mūthenya wa o-kiumia wa kūhurūka ūkīeherio, na handū haguo o thikū ya ikūmi īkīambarario ī ya gwīkenia na kūruma Ngai. ūbatithio na gīathī ikīgirio. Imenyithia ikīrūgamio ūndū ikuoneka weega kūrīa gwathikanītwo kuuga atī gīkuū nī toro ūtagathira.”

MARIŪKIRE RĨ NA GŪTHIĨ IGŪRŨ?

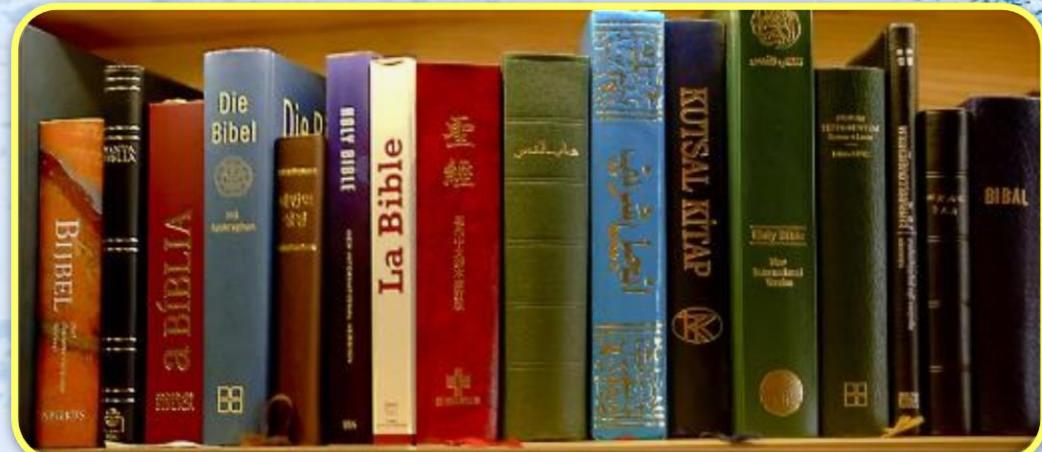
“No rīrī, thuutha wa matukū macio matatū na nuthu, mīhūūmū ūrīa ūtūmaga andū matūūre muoyo ūkiuma kwī Ngai igītoonya thīinī wa aira acio, nao makīrūūgama na igūrū; na rīrī, andū arīa oothe maamoonire magītigīra mūno” (Kūguūrīrio 11:11)

Kūrī Novemba 26, 1793, Paris ūkīruta watho wa kūniina ndini. Watho ūyū nī wacokire ūkīagithio hinya kūrī Juni 17, 1797. Ihinda-inī rīrī rīa mīaka ūtatū na nuthu, Faranja ūgīcanjamūka na gūkena nīgūkorwo nī “Uhonoketio” kuma kūrī thū nyariri ndini, na yendete gūkiria mūgambo wa Bibilia (Kūg. 11:9-10).

Handū ha gūgīkirio kana kwanangwo, Bibilia ūkīarahūka ī na hinya gūkīra mbere. Aamīceni a Üregani (Protestants) magītwara ūhoro mwega nginya mīico ya Thī. (Kūg. 11:11).

William Wilberforce agīthondeka ūnyitanīri wa mbere wa Bibilia (Bible Society) mwaka-inī wa 1804 nīguo kūgīe na ūtheremia mūnene wa Bibilia. Bibilia iria ciacabītwo ihinda rīu cikīongererekā na makiri maingī, onginya ūgītuīka ibuku rīrīa rī mbere ūkīgūrwo thīinī wa thī. Ihinda-inī rīrī, ūtheremia wa Kiugo kīa Ngai ndūngīhoreka. ūgītwa nī Ngai ūndū gūtarī mūndū ūngīmīananga (Kūg. 11:12).

GWACOKIRE GŪGĪTHIĪ ATĪA?

“Nayo Hekaarū ya Ngai ūrā ū igūrū ūgīcooka ūkīhingūrwo, narō Ithandūkū ūrā Kīrīkānīro ūkīonwo ūrī kūu thīinī. Gūgīcooka gūkīgīa heni, mīgambo, ngwa, marurumī, gīthingithia, na mbura nene ya mbembe”

(Kūguūrīrio 11:19)

Kuuma “iriiūka” ūrā aira acio eerī, gītīna kīa mūico kīa mbaara nene: ihinda ūrā mūico.

Ihinda ūrī ūkarīkīria na Rūuka ūrā Kerī ūrā Jīsū, ūrī ūrī mothamaki moothe moothe magatuūka igaai ūrā Jīsū, na nī agathana tene na tene (Kūg. 11:15).

Ihinda rū ūgakorwo ūtongoretie mbere nī mang’ūrī kūrī ndūrīrī, na marīkīrīre na kwanangwo kwa “arīa manangaga thī” (Kūg. 11:18).

Cīko ici ciothe cirigūrwo thīinī wa ūrutani ūkonī ūgooci thīinī wa Igūrū (Kūg. 11:16-17), ūrā ūrkagīrīria na kīoneki kīa ithandūkū ūrā kīrīkanīro thīinī wa Hekarū ya Ngai ūrā ū igūrū (Kūg. 11:19).

Rīrkītie na gūkinya “ihinda ūrā ituanīro” (Kūg. 11:18), gīthimi kīa Ituanīro kīonanio kūrī thī: mathani marīa ikūmi marīa me thīinī wa ithandūkū ūrā kīrīkanīro.

“Roho Mūtheru akoragwo ariganītie na ūrīa ūcaragia kiugo kīa Ngai na ma, akīmūhotithia kuona managī mehithīte ma ma kūna. Útheri wa ū-Ngai ūkaingīra meciria-inī make, na kūhūra mūhūri ma thīniī wake weerū, ūrirūku mwerū wa bata. Aiyūragwo nī gīkeno atarī aigwa hau kabere. Thayū wa Ngai ūhurūkaga igūrū rīake. Nayo ma ya goro īgataūkīka gūkīra mbere. Útheri wa kī-matu-iinī ūkahenia igūrū rīa Kiugo, na gūtūma o ndemwa ihaane ta īgemetio na thahabu. Ngai we mwene akarīria ngoro, na gūtūma kiugo Gīake gītuīke roho na muoyo.”

